goniec codzienny

WILNO
Wtorek
2 września 1941 r.
Nr. 38
Cena 30 kopiejek.

Przebieg doniosłego spotkania wodzów Rzeszy i Italii

BERLIN, 30 sierpnia (PD). O spotkaniu Hitlera z Mussolinim specjalny korespondent DNB z Głównej Kwatery Führera pisze:

W tych dniach, gdy walka o los Europy dobiega końca drugiego roku, Führer i Duce spotkali się po raz jedenasty dla osobistej rozmowy, której szczególne znaczenie znalazło swój dobitny wyraz w oficjalnym komunikacie.

Niemiecko - italskie braterstwo broni przypieczętowane przez wspólna ofiarę krwi w walkach na Bałkanach i w Afryce Północnej, na obszarach Morza Śródziemnego i Atlantyku znalazło obecnie nowe potwierdzenie w udziale walecznych italskich dywizyj w walce przeciwko bolszewizmowi. Po raz pierwszy stanęli teraz w tych dniach Führer i Duce, jako naczelni wodzowie armij ich narodów na polu bitwy, na którym ich zwycięskie wojska ramię przy ramieniu szturmem idą naprzód przeciwko wspólnemu wrogowi świata. przeciw któremu już w latach 1936—39 walczyli na hiszpańskiej ziemi.

Głeboko w sowieckiej ziemi Duce i Führer przejechali przed frontem jednej italskiej dywizji, żołnierze której dumni byli z tego, że ich Duce przez swoją wizytę u nich na wschodzie uwypuklił znaczenie ich udziału w europejskiej walce przeciw bolszewizmowi.

Ta właśnie godzina, w której Duce, a przy jego boku Führer pozdrawiał żołnierzy faszyzmu w zdobytym nieprzyjacielskim kraju, stała się punktem kulminacyjnym wizyty Duce. Cztery dni trwał ten wspólny pobyt Duce z Führerem. To były dni, które właśnie stały pod znakiem przyjacielskich rozmów obu mężów stanu w cztery oczy, jak również kilka pojedyńczych lub wspólnych rozmów z ich wojskowymi i politycznymi współpracownikami. W tym czasie odbyli oni długie loty albo wyjazdy koleja lub samochodami.

Organizacja tych podróży stawiała obu stronom nie małe zadania ze względu na konieczność pokonania wielkich przestrzeni wschodu. Dokładnie przemyślany wojskowy i polityczny aparat informacyjny troszczył się o to, by Führer i Duce podczas tych dalekich podróży byli stale bezpośrednio poinformowani o każdym ważnym meldunku. Dokładny program zajęć regulował przebieg tych pamiętnych dni.

Bezpośrednio po przybyciu i zwiedzeniu głównej kwatery Führera, gdzie Duce ze szczególnym zainteresowaniem oglądał techniczne urządzenia kwatery i aparat informacyjny szefa prasowego Rzeszy, odbyli Führer i Duce pierwszą rozmowę, po której odbył się wykład wojskowy generała feldmarszałka Keitel'a o sytuacji.

W jedynym oficjalnym podczas całej wizyty obiedzie (w następnych dniach jedzono w kuchni polowej) brali udział poza Führerem i Duce ze strony italskiej ambasador Alfieri, generał Cavallero, szef gabinetu Anfuso, generałowie Marras i Gandin, szef protokułu poseł Celesia i prywatny sekretarz Duce, prefekt Cesare, a ze strony niemieckiej minister Rzeszy von Ribbentrop, generał feldmarszałek Keitel, kierownicy Rzeszy dr. Dietrich i Bormann, ambasador v. Mackensen, generałowie Jodl, Bodenschatz i v. Rintelen, jak również adiutanci Führera, dowódca grupy Schaub i pułkownik Schmundt. Po popołudniu Duce w towarzystwie Führera złożył wizytę w Kwaterze Głównej naczelnego wodza wojska, generałowi feldmarszałkowi v. Brauchitsch, gdzie Duce uzyskał dokładny obraz prac naczelnego dowództwa i sztabu generalnego wojska. Wieczorem odbyła się rozmowa w małym gronie w gabinecie Führera.

W tym samym czasie reszta panów, towarzyszących Duce, wyżsi oficerowie armii italskiej, biorący udział w podróży członkowie italskiego ministerstwa spraw zagranicznych oraz italskiej ambasady w Berlinie pod gołym niebem zasiedli do koleżeńskiej wieczerzy z członkami Głównej Kwatery Führera.

Następnego dnia Führer oraz Duce w towarzystwie swoich sztabów wojskowych odbyli wspólny lot do jednego, mającego duże znaczenie punktu na wschodzie, o który toczyły się uparte walki. Tu, po wykładzie tamtejszego dowódcy armii o zdobyciu tej twierdzy, obejrzano teren. Po spożyciu obiadu z kuchni polowej na lotnisku nastąpił powrót do kwatery głównej Führera, przy czym Duce, który jest namiętnym lotnikiem, przebywał przeważnie w kabinie pilota, razem z osobistym pilotem Führera, którym jest SS Oberführer Baur, a którego wyręczał także przy kierowaniu samolotem.

Odwiedziny Kwatery Głównej Marszałka Rzeszy oraz naczelnego dowódcy broni powietrznej Hermana Göringa, Duce i jego sztab. wojsk. dały możność zorientowania się w aparacie kierowniczym niemieckiej broni powietrznej, której udział w sukcesach armii niemieckiej na wschodzie jest tak wybitny.

Czwartego dnia Führer i Duce udali się samolotem na teren operacyjny frontu południowego celem dokonania przeglądu jednej z italskich dywizyj. Po wprowadzającym wykładzie o sytuacji generała feldmarszałka v. Rundstedta, o którym właśnie poprzedniej nocy sowiecka oraz brytyjska obsługa informacyjna twierdziły, że zginął, dowódca italskiego korpusu ekspedycyjnego złożył Duce meldunek o natychmiastowej akcji podległych mu dywizyj. Duce przez podniesienie ręki pozdrowił swoich żołnierzy, którzy obecnie idą do walki, i razem z Führerem przejechał przed frontem dywizji.

Wieczorem tegoż dnia Führer i Duce po czterech dniach wspólnych przeżyć i wspólnej pracy, która odbywała się pod znakiem budowania nowej Europy, pożegnali się bardzo serdecznie, odbywszy przed tym jeszcze jedną konferencję.

Po raz pierwszy w tej wojnie, we wspólnym końcowym komunikacie o spotkaniu podano bardzo szczegółowe dane o treści rozmów, znaczenie których wynika już choćby z faktu podania ich do wiadomości; krótkie i węzłowate sformułowanie uwydatnia zasady niemiecko-włoskiej współpracy oraz cel braterstwa ich broni i niezłomną wolę prowadzenia wojny aż do zwycięskiego końca, a zatym po zniszczeniu bolszewickiego niebezpieczeństwa, jak również plutokratycznego wyzysku, stworzenie nowego porządku w Europie w sensie szeroko zakrojonej współpracy wszystkich narodów na tym kontynencie.

W iście konstruktywnych słowach tego komunikatu, kończy specjalny korespnodent DNB w Głównej Kwaterze Führera, zawarty jest realny program nowej Europy, która jest świadoma swej wielkiej misji i wyprasza sobie wszelkie mieszanie się do jej spraw innych półkuli, Europy, która jest zdecydowana swoje zagadnienia sama rozwiązać oraz zabezpieczyć szczęście wszystkim zamieszkującym ją narodom.

Atak w kierunku Petersburga

Finowie odzyskali Wyborg

Z Kwatery Głównej Führera, 31 sierpnia 1941 r.

Naczelne Dowództwo Sił Zbrojnych podaje:

Jak podano już w komunikacie nadzwyczajnym, zniszczyły fińskie siły zbrojne w ciężkich walkach oddziały sowieckie w rejonie Viipuri (Wyborga) i 30 sierpnia odzyskały z powrotem samo miasto. Jednocześnie fińskie oddziały ze środka przesmyku Karelskiego posunęły się naprzód w kierunku Petersburga, zdobywając duże przestrzenie.

Na wschodnim wybrzeżu brytyjskim bombowce niemieckie obrzuciły bombami różne urządzenia portowe. Inne ataki powietrzne były skierowane przeciwko lotniskom w środkowej Anglii.

Jednostki floty wojennej zestrzeliły na wybrzeżu holenderskim 8 brytyjskich samolotów, zaś myśliwce na norweskim — 3.

Pojedyńcze bombowce angielskie przedarły się na teren północno - zachodnich Niemiec. Artyleria przeciwlotnicza zestrzeliła jeden samolot nieprzyjacielski.

„Times“ o sytuacji pod Petersburgiem

(PD.) STOCKHOLM, 30 sierpnia. Korespondent wojenny „Times'a“ w przeglądzie sytuacji wojennej na wschodzie określa stan na północy frontu wschodniego jako bardzo poważny. Upadek Baltischportu będzie miał dla ogólnej sytuacji na sowieckim froncie poważne skutki. Równie poważnie należy traktować przerwanie linii kolejowej między Moskwą i zagrożonym Petersburgiem. Według zdania korespondenta „Times'a“ nowe sukcesy niemieckie na północy będą miały poważne skutki dla bałtyckiej floty sowieckiej, Również i sytuacja na froncie środkowym jest określona, jako bardzo ciężka dla „obrońcy sowieckiego". Rezultaty walk o Homel będą stanowiły z całą pewnością nowe poważne zagrożenie całego Dnieprowskiego okręgu przemysłowego również i na wschód od Dniepru.

Kwestia sowieckiego potencjału wojennego musi być z powodu osłabienia przemysłu spowodowanego przez ostatnie niemieckie sukcesy na południu, postawiona w coraz większą wątpliwość.

60 płonących okrętów sowieckich

27 sowieckich monitorów oraz kanonierek na Dnieprze zniszczono—Powyżej 11.000 jeńców bolszewickich około Rewla—Eskadry lotnicze bombardowały Hull—9 angielskich bombowców zestrzelono

Z Kwatery Głównej Führera, dnia 1 września 1941 r.

Naczelne Dowództwo Armii Niemieckiej podaje:

Oddziały niemieckich wojsk od 26. VIII. dotychczas zniszczyły na Dnieprze na północ od Kijowa 27 statków pancernych i kanonierek sowieckich.

Podczas akcji oczyszczania terenów walk w Estonii, zajęto na zachodnim wybrzeżu plac portowy Hapsal. Po zakończonych w dniu 28 sierpnia walkach naokoło Rewla naliczono 11.432 jeńców. Zdobyto 223 armat, 91 czołgów, 2 pociągi pancerne i wiele materiału wojennego.

W zatoce Fińskiej jednostki niemieckiej marynarki wojennej kontynuowały zakładanie min. Na zaminowanych obszarach zauważono ponad 60 palących się statków nieprzyjacielskich.

Na Atlantyku niemiecka łódź podwodna po kikakrotnych, zaciętych atakach zatopiła 4 nieprzyjacielskie statki handlowe o ogólnej pojemności 14.000 trb., płynące w silnie ubezpieczonym konwoju.

W ciągu ostatniej nocy silne eskadry lotnictwa niemieckiego bombardowały na wyspie brytyjskiej port przywozowy Hull. Celne bomby wyrządziły ciężkie uszkodzenia w dokach, zakładach zaopatrzenia i magazynach i wywołały kilka większych pożarów. Inne eskadry bombardowały dalsze urządzenia portowe wschodniego wybrzeża Anglii, jak również lotniska w hrabtswie Lincolnshire. Poza tym nad Anglią zestrzelono 2 bombowce angielskie.

W Północnej Afryce skuteczne ataki niemieckich samolotów bojowych wczoraj w godzinach wieczornych skierowane były na obiekty wojskowe angielskich baz morskich Alekandria oraz Port Said.

Samoloty brytyjskie w ciągu ostatniej nocy przedostały się nad zachodnie Niemcy. W dzielnicach zamieszkałych, między innymi w Kolonii wskutek zrzuconych bomb uszkodzono kilka budynków.

Próby ataków pojedyńczych samolotów nieprzyjacielskich na północne i północno-wschodnie Niemcy pozostały bez rezultatu. Myśliwce nocne i artyleria przeciwlotnicza zestrzeliły 7 bombowców brytyjskich.

POD WIELKIMI ŁUKAMI

BERLIN, (PD). Wielkimi literami podano w dziennikach najświeższe sukcesy niemieckich sił zbrojnych na wschodzie, przy czym „Völkischer Beobachter“ podaje na pierwszym miejscu wiadomość o zniszczeniu 22 armii sowieckiej pod Wielkimi Łukami (30 tysięcy jeńców i 40.000 poległych na placu boju bolszewików). Ze szczególnym zainteresowaniem dzienniki podają także zajęcie Borysława i wskazują na fakt, że wskutek dotarcia niemieckich oddziałów aż do linii kolejowej Petersburg — Moskwa i ustawicznego bombardowania tej kolei przez niemieckie lotnictwo spowodowano przerwanie linii kolejowej, tak nadzwyczaj ważnej dla bolszewików nie tylko pod względem strategicznym lecz i gospodarczym.

„Berliner Boersenzeitung“ pisze w związku z tym, że dotarcie do tej linii kolejowej oznacza dla Petersburga z jego warsztatami okrętowymi, przemysłem zbrojeniowym, budownictwem maszyn i przemysłem elektrycznym odpadnięcie dalnzego dowozu surowców i zahamowanie dowozu gotowych fabrykatów dla przemysłu, uzależnionego od Petersburga.

Druzgocąca akcja
lotnictwa niemieckiego na froncie wschodnim

BERLIN 31 sierpnia. (PD). Na odcinku północnym niemieckiego

[redacted]

frontu wschodniego 30 sierpnia zestrzelono w walkach powietrznych 100 sow. samolotw. W tym samym dniu niemieckie lotnictwo obrzuciło bombami wszelkiego kalibru na odcinku południowym frontu wschodniego sowieckie zgrupowania wojskowe i urządzenia kolejowe. W rejonie Zaporoża niemieckie samoloty niepokoiły bolszewików w wielu miejscach przy załadowywaniu wojsk, przy czym zniszczyły one urządzenia przeładunkowe i bombardowały oczekujące załadowania wojska sowieckie, które poniosły krwawe straty. W tym samym rejonie prawie całkowicie zniszczono i rozproszono bolszewicką kawalerię. W rejonie morskim pod Odessą celnym uderzeniem bomby uszkodzono sowiecki statek handlowy o pojemności 4000 ton tak silnie, że przechylając się mocno na bok, pozostał on na miejscu.

W rejonie nad Newą między jeziorem Ładogą a Zatoką Fińską, niemieckie samoloty bojowe zatopiły celnymi pociskami dwie sowieckie kanonierki, jedną łódź holowniczą i jeden okręt transportowy oraz uszkodziły ciężko drugą sowiecką kanonierkę. W rejonie koło Czudowej ataki niemieckich samolotów zwrócone były na sowieckie skupienia wojsk i stanowiska wojskowe. Niemieckie bomby zniszczyły wiele czołgów, wytrąciły z walki wielką ilość bateryj i rozbiły auta ciężarowe.

W walkach powietrznych na środkowym odcinku frontu zestrzelono ogółem bez własnych strat 43 sowieckie samoloty.

Znaczenie zwycięstwa pod Salla

BERLIN, 28 sierpnia. (PD). Znaczenie niemiecko-fińskiego zwycięstwa w rejonie na wschód od Salla podnosi „Deutsche Allgemeine Zeitung“ w komentarzu do ostatnich wiadomości wojennych. Jak podaje gazeta, miejscowość ta była również widownią ciężkich zmagań wojennych w czasie zimowej wojny między Sowietami i Finlandią, gdyż wojska sowieckie miały nadzieję przedarcia się przez wąski pas między Salla i Tornea nad zatoką Botnicką.

W umowie z 13 marca 1940 r. żądały Sowiety od Finlandii ustąpienia terytorium po obu stronach góry Salla i wybudowania kolei od Kandałakszy do morza Białego przez Salla do Kemijärwi, gdzie było połączenie z koleją fińską do Torneo; miało to otworzyć Sowietom jołączenie Murmanu z morzem Bałtyckim.

Obecnie dokonali sprzymierzeni również i na dalekiej północy dzieła o wilkim znaczeniu w kampanii przeciwko Sowietom, dzieła szczególnie ważnego, gdy idzie o zabezpieczenie terenów Skandynawskich.

Niemieckie Kasy Kredytowe Rzeszy na zajętych terenach

Z okazji otwarcia Kasy Kredytowej Rzeszy w Wilnie

DaD, BERLIN, 20 sierpnia 1941. Z chwilą zdobycia i zajęcia dalszych sowiecko - rosyjskich terenów przez niemiecką siłę zbrojną, obecnie wyruszają tam także „lotne oddziały banku państwowego", jak ochrzczono niemieckie państwowe kasy kredytowe. Po założeniu w krótkim czasie kas kredytowych Rzeszy we Lwowie, Białymstoku, Mińsku, Kownie i Rydze, otworzono niedawno takie same kasy także w Libawie, Dyneburgu, Winnicy i WILNIE. Pierwsze niemieckie państwowe kasy kredytowe powstały podczas wojny niemiecko-polskiej na obszarze b. państwa polskiego.

Głównym zadaniem tych państwowych kas kredytowych jest zaopatrywanie w pieniądze niemieckich wojsk i zarządu cywilnego, jako też uporządkowanie stosunków walutowych na zajętych terenach. W ciągu kampanii polskiej musiano wpierw uregulować obrót zaliczkowo - kredytowy przy pomocy niemieckich państwowych kas kredytowych w miejsce banku emisyjnego, ponieważ kraj był ogołocony w szerokim zakresie z własnych środków płatniczych i wskutek tego panowały stosunki, jakie są zapewne dzisiaj także na rosyjskich terenach wojennych. Bilety państwowych kas kredytowych są już dziś miarodajnym środkiem płatniczym na sowieckich terenach, okupowanych przez Niemcy.

Doświadczenie wykazało, że wprowadzenie biletów kas kredytowych Rzeszy jako „waluty pomocniczej" posiada wielką elastyczność, dającą możność szybkiego ograniczenia lub całkowitego wycofania tych biletów w razie, gdyby tego wymagały stosunki gospodarcze na okupowanych terenach, lub gdyby zmiana ukształtowania jakiegoś terenu pod względem politycznym wymagała ostatecznego uregulowania waluty, jak np. na terenach wschodnich, wcielonych do Reszy, albo w Luksemburgu, gdzie wprowadzono walutę w marce niemieckiej.

W większości krajów, okupowanych przez Niemcy, pozostała w mocy waluta krajowa, mająca w pewnej części, na okres przejściowy moc ustawowego środka płatniczego, równocześnie z biletami kas kredytowych Rzeszy, jak to było w Generalnej Gubernii, zanim dotychczasową analogiczną funkcję kas kredytowych Rzeszy, w zakresie biletów bankowych przejął nowoutworzony tam Bank Emisyjny. Także w Belgii już od roku jest czynny Bank Emisyjny w Brukseli, który jednak posługuje się banknotami belgijskiego Banku Narodowego. Emisja biletów kas kredytowych Rzeszy została ograniczona na korzyść tych środków płatniczych, opiewających w walucie krajowej. Również i na okupowanym obszarze Francji wkrótce po zawarciu niemiecko - francuskiego zawieszenia broni przede wszystkim niemieckie państwowe kasy kredytowe dokonywały zaopatrywania w środki płatnicze do czasu wznowienia swych czynności przez Bank Francuski. W tym też czasie, sposób zaopatrywania niemieckich wojsk w środki płatnicze zmieniono tak, że na francuską walutę krajową. W Alzacji i Lotaryngii czasowo została wstrzymana dalsza emisja biletów kas kredytowych.

Także w Holandii, po uregulowaniu na nowo holenderskiego obrotu płatniczego, zredukowano kasy kredytowe Rzeszy do kilku placówek o charakterze łącznikowym. W Danii i Norwegii nie było wogóle praktycznej potrzeby uruchomienia kas kredytowych Rzeszy. W krajach bałkańskich kasy te są jeszcze czynne w charakterze zbiorczym i rozprowadzającym. Gdy niedawno podano do wiadomości o uruchomieniu kas kredytowych Rzeszy w Zagrzebiu, Belgradzie, Atenach i Salonikach, było to widocznie tylko dodatkową formalnością, ponieważ kasy te otwarto zaraz po zajęciu krajów bałkańskich. W Bukareszcie i Sofii istnieją wprawdzie również kasy kredytowe Rzeszy, jednak, jak podkreśla się w Berlinie, nie mają one wogóle nic do czynienia z tamtejszą walutą krajową, lecz dokonują tylko wymiany wpływających biletów kas kredytowych Rzeszy.

W zdobytym Rewlu

(PD.) BERLIN, 30 sierpnia. W porcie Baltischport (Revel) rozbudowanym przez Sowiety, jako punkt oporu floty bałtyckiej, panuje od kilku dni martwa cisza. Ruch wywołany przez sowieckie kanonierki, kontrtorpedowce i transportowce, od których roiło się przed paru dniami, ustąpił miejsca kojącej ciszy, jaka nastąpiła po zniszczeniu przez bomby niemieckie stoczni i urządzeń portowych. Jeszcze płoną w różnych miejscach zwęglonych murów rozbitych arsenałów i magazynów pożary, podsycane znajdującymi się tam materiałami palnymi.

Daleko w morze zostały rozrzucone resztki wielu okrętów, które nie zdążyły ujść błyskawicznie szybkim atakom niemieckim. Wielkie plamy oliwy wskazują na miejsce, gdzie zatonął wielki sowiecki statek cysterna. Na ulicach miasta czynne są oddziały zajęte zacieraniem śladów walki.

(PD.) BERLIN, 30 sierpnia. Szybkie posuwanie się niemieckich oddziałów — jak oświadczają ze strony wojskowej — udaremniło zamiar bolszewików, zamienienia Rewla w gruzy. Wprawdzie w różnych miejscach bolszewicy wysadzili w powietrze kilka fabryk i budynków, ale większość przygotowanych materiałów wybuchowych pod najpiękniejsze i najważniejsze budynki zabytkowe i domy w mieście w porę unieszkodliwili niemieccy żołnierze i odważni obywatele miasta.

Wieczorem w dniu wkroczenia niemieckich oddziałów do Rewla, ludność przeciągała przez ulice miasta, otaczała parkujące wozy niemieckie siły zbrojnej, witając radośnie niemieckich żołnierzy.

Wśród ulewy i ustawicznych walk

uległy zniszczeniu dwie dywizje sowieckie

(PD.) BERLIN (spezial Nord). Podane już do wiadomości okrążenie i zniszczenie dwóch sowieckich dywizyj na obszarze na wschód od Salla, połączone było z potężnymi wyczynami w marszu i boju niemieckich i fińskich oddziałów. Przed rozbiciem bolszewików, niemieckie i fińskie oddziały pomimo nieprzerwanej ulewy posuwały się wśród ustawicznych walk po lesistym i błotnym terenie, pozbawionym dróg i trudnym do przebycia.

W walkach tych okrążono i zupełnie zniszczono całość 104 i 122 sowieckich dywizyj strzelców z wyjątkiem kilku rozproszonych części. Oddziały, które zdołały wymknąć się z kleszczy niemieckich i fińskich oddziałów, musiały pozostawić cały swój sprzęt wojenny, artylerię i środki komunikacyjne.

Straty bolszewików zabitych i jeńców oraz ilość zdobyczy są jeszcze nie do ustalenia. Jedynie na odcinku bojowym jednego niemieckiego pułku bolszewicy ponieśli stratę w jednym dniu w ilości ponad 1800 zabitych. Na innym dalszym odcinku fińskiego frontu okrążono jeden bolszewicki pułk strzelców. Pułkowi temu grozi zniszczenie.

*

BERLIN, (PD). „Angriff" rozprawia się z próbą angielskiej prasy zbagatelizowania niemieckich zwycięstw nad armią sowiecką. Gazeta zwraca uwagę na niszczące bitwy pod Białymstokiem, Humaniem, Homlem, Wielkimi Łukami, na ogromną liczbę jeńców i wielokrotnie tę liczbę przewyższające krwawe straty Sowietów, jak również na niezmierzoną zdobycz materialną i pisze:

„Dla anglików jest to niczym. Gdy zdobywamy miasta, wówczas miasta te nic nie znaczą, a czynnikiem rozstrzygającym w wojnie jest przestrzeń. Zajmujemy przestrzeń, która jest tak wielka, jak całe państwo niemieckie, wówczas przestrzeń jest nieważna, natomiast rozchodzi się o materiał ludzki. Bierzemy w ciągu 2 miesięcy 1,3 miliona jeńców, a w niszczących bitwach tego pochodu pozostaje na placu jeszcze daleko większa liczba zabitych — wówczas nie chodzi o ludzi, ani o przestrzeń, ani o miasta, wówczas właśnie przestrzeń miasta i jeńcy są szkodliwi — rozstrzygającym natomiast jest jedynie „zwycięski odwrót".

„My jednak — kończy gazeta — jesteśmy zdania, że o wojnach rozstrzygają zwycięstwa, a nie wrzask opłaconych żydów. Europa jest tego samego zdania i maszeruje dalej równym krokiem ramię przy ramieniu z niemieckim żołnierzem drogą zwycięstwa".

Galicja została włączona do Generalnej Gubernii

Generalna Gubernia, do której należały dotąd cztery okręgi (gubernie), a mianowicie: Kraków, Radom, Lublin i Warszawa, przez włączenie do niej Galicji, została wydatnie powiększona. Generalny Gubernator dr. Frank, który na podstawie rozporządzenia Fuehrera aktem państwowym przejął z rąk lwowskiego dowódcy wojskowego generała v. Roques'a zarząd Galicji, mianował kierownikiem nowego okręgu dotychczasowego szefa okręgu radomskiego dr. Karola Lasch'a. Miejsce po dr. Lasch'u w Radomiu objął dotychczasowy podsekretarz stanu w rządzie Generalnej Gubernii Ernest Kundt. Włączenie Galicji do Generalnej Gubernii oznacza jej powrót do europejskiej wspólnoty kulturalnej, po zadaniu jej strasznych ran za terorystycznych rządów bolszewickich, które trwały dwa lata.

Obszar Generalnej Gubernii wynosił dotąd 94.416 kilometrów kwadratowych, liczba mieszkańców — 12 milionów; Galicja, która składa się z b. polskich województw lwowskiego, tarnopolskiego i stanisławowskiego, liczy około 6 milionów mieszkańców. Cała Generalna Gubernia w przyszłości liczyć więc będzie okrągło 18 milionów mieszkańców, a co do obszaru równać się będzie wielkości Węgier.

Galicja została już włączona do obszaru celnego Generalnej Gubernii, jednak dotychczasowa granica celna będzie jeszcze istnieć do czasu uregulowania różnorodnych spraw, które są związane zwłaszcza z restytuacją zlikwidowanej przez bolszewików własności prywatnej.

Jak świadomie Sowiety całą ludność Galicji proletaryzowały, wynika, oprócz innych, z tego, że bolszewicy w listopadzie 1940 r. z dnia na dzień wycofywali z obiegu jako środek płatniczy pieniądze polskie, nie dając możność wymiany, tak, że za jednym zamachem zostały zniszczone wszystkie oszczędności oraz gotówka. Obecnie pod zarządem niemieckim zostanie naprawiona w miarę sił wyrządzona ludności krzywda. Własność prywatna zostanie restytuowana, będzie zapewniony rozwój narodowo - kulturalnego życia, jak również swoboda wyznań. Poza tym Galicja, po usunięciu gruzów bolszewickiego zniszczenia, zostanie wciągnięta do pracy twórczej, odbywającej się w Generalnej Gubernii pod kierow. niemieckim.

Uprawa tytoniu w Lubelszczyźnie

KRAKÓW, 28.8. (PD). Na zwiększonej o okrągłe 100 proc., obejmującej cztery tysiące hektarów powierzchni pod uprawę tytoniu w Okręgu Lubelskim w Generalnej Gubernii, plantatorzy tytoniu rozpoczęli zbiór. Będą to pierwsze wyniki współpracy nauki i praktyki, wprowadzonej przez zarząd niemiecki, ponieważ w tym roku poraz pierwszy wypróbowano okrągło sto nowych gatunków tytoniu nadających się dla całej Gener. Gubernii, zbadanych przez Zakład badawczo-doświadczalny w Puławach.

30 samolotów stracili Anglicy w ciągu doby

(PD.) BERLIN, 29 sierpnia. Na obszarze Rotterdamu — jak podają koła wojskowe — niemiecka artyleria przeciwlotnicza, samoloty myśliwskie oraz piechota, zestrzeliły wczoraj z 21 atakujących brytyjskich samolotów — 15.

Nie wyrządzono żadnych szkód ani militarnych, ani o znaczeniu obronno - gospodarczym.

Z podanymi wczoraj stratami 9 samolotów i 6 z poprzedniej nocy, straty Anglików, poniesione w przeciągu wczorajszego dnia i minionej nocy wynoszą 30 samolotów.

Dwa brytyjskie okręty handlowe zostały ubiegłej nocy zniszczone przez niemieckie bombowce na zachód od Pennbroke. Jeden z tych okrętów był cysterną o pojemności 8.000 tonn, drugi — transportowcem o pojemności od 4.000 do 5.000 ton.

Niemieckie bombowce skutecznie zaatakowały brytyjskie lotniska, przyczym zauważono między in. celnie zrzucone bomby na miejsca rozładunkowe oraz silne eksplozje.

Niemieckie bombowce i samoloty nurkujące zaatakowały ponownie 27 i 28 sierpnia urządzenia portowe, stanowiska artylerii przeciwlotniczej oraz mola w Tobruku. Zrzucono celnie bomby na obiekty wojskowe i magazyny na południowym brzegu portu. Pozatym bombardowano skutecznie nieprzyjacielskie wojska podczas wyładowywania.

UKRAINA

DAD. Zdobycie Ukrainy Zachodniej przez wojska sprzymierzone kieruje uwagę na historię narodu ukraińskiego. Wojna obecna nie jest pierwszą dla Ukrainy (ukraina albo okraina znaczy „ziemia graniczna, rubieżna"), sądząc jednak z dotychczasowego przebiegu, jest najkrótszą. Po tamtej stronie Dniepru leżą dalsze obszary tego bogatego kraju, lecz niemieckie samoloty przez swoje niszczące uderzenia przygotowują i ten obszar do zajęcia go przez armie niemieckie.

Ukraina na przestrzeni setek lat swojej historii nieraz zmieniała pana, a częste wyprawy wojenne zmuszały ludność do stałego pogotowia wojennego, by odpierać coroczne napady Tatarów krymskich. Chłopi oraz myśliwi stali się żołnierzami i zwali się kozakami. W ciągu szesnastego wieku powstała wojskowa organizacja, na czele której stał hetman z wyboru. Brzemienny w następstwa historyczne rok 1648 miał także dla Ukrainy znaczenie, wtedy bowiem ukraińskie państwo kozackie zdobyło niepodległość, jednakże później musiało się poddać pod opiekę rosyjskiego cara. Od 1667 roku silnie zniszczona Ukraina na zachodnim brzegu Dniepru pozostała przy Polsce. Ukraina na brzegu wschodnim z Kijowem pozostała ostatecznie w ręku rosyjskim. Podczas wielkiej wojny północnej hetman Mazepa w 1708-1709 r. próbował przy pomocy szwedkiego króla Karola XII zrzucić panowanie rosyjskie, na skutek czego Piotr Wielki ograniczył dotychczasową autonomię Ukrainy, zlikwidowaną ostatecznie przez jego następców. W 1775 r. Ukraina została rosyjską prowincją. Od 1820 r. nie wolno było drukować książek ukraińskich.

Po wybuchu rewolucji rosyjskiej w marcu 1917 r. Ukraina wierzyła, że wybiła godzina jej wolności, 22 stycznia 1918 r. proklamowano odłączenie się od Rosji, a 9 lutego zawarto w Brześciu Litewskim z państwami centralnymi odrębny pokój. Moskwa zorientowała się wcześnie w grożącym niebezpieczeństwie i utworzyła w Charkowie rząd rad. Bolszewicy w drodze zamachu zajęli Kijów, skutkiem czego w marcu i kwietniu wojska niemieckie oraz austriackie obsadziły wielką część Ukrainy. Po odejściu Niemców i Austriaków został usunięty ukraiński hetman Skoropadzki. W lutym 1919 r. bolszewicy przepędzili sprzyjający entencie rząd Petlurowski. Walki toczyły się zwłaszcza o Kijów, który przechodził z rąk bolsewickich do polskich i białogwardyjskich. Od chwili jednak, gdy różne obszary rubieżne Ukrainy przypadły innym państwom, stosunki się tam konsolidowały. Od 1929 r. ukraińska republika sowiecka traciła coraz to bardziej swoją samodzielność.

* * *

(PD.) BERLIN, 30 sierpnia. Z dwunastu ukraińskich prowincyj siedem w całości, a dwie w połowie znajdują się w rękach niemieckich i sprzymierzonych z Niemcami oddziałów.

Tymi 7 prowincjami, nazwanymi według ich głównych miast, są: Dniepropietrowsk, Żytomierz, Kamieniec Podolski, Mikołajew, Odesa, Czernihów i Winnica. Obszar tych 7 prowincyj wynosi łącznie 264.600 km. kw. Według sowieckich statystyk liczba mieszkańców tych obszarów wynosi 16.724.000. Cała Ukraina liczy po wcieleniu w r. 1939 Besarabii oraz teren. wsch. Polski 40 mil. mieszkańców na 550.000 km. kw. Gęstość zaludnienia na Ukrainie wynosi około 79 mieszkańców na 1 km. kw. Ludność składa się z 80 proc. Ukraińców, 9,2 Rosjan, 5,4 proc. żydów, oraz 1,4 proc. Niemców. Ludność wiejska wynosi 87 proc. Ludność miejska składa się do 40 proc. z Rosjan i do 25 proc. z żydów. Ludność pochodzenia niemieckiego żyje głównie na wsi. W okręgach Mariupola i Odesy stosunek procentowy Niemców wynosi miejscami ponad 10 proc. Ukraina jest przede wszystkim krajem zboża. W Niemczech 40 proc. całego obszaru obsiane jest zbożem, na Ukrainie — 83 proc. Ukraina jest śpichrzem zboża i obfita w zasoby mięsa, głównie dla północnych i północno - zachodnich terenów Związku Sowieckiego. Jest ona wogóle najważniejszym terenem rolniczej produkcji dla europejskiej części Związku Sowieckiego. Szczególne znaczenie posiada przemysł cukrowniczy, którego roczna produkcja na Ukrainie wynosi ok. 2 milionów ton. Udział rolniczej produkcji Ukrainy w ogólnej produkcji ZSSR wynosił w latach 1928 do 1930 około 30 proc. pszenicy, 35 proc. żyta, 12 proc. jęczmienia, owsa 25 proc., kukurydzy 90 procent, kartofli 40 proc.

Udział Ukrainy w światowej produkcji zbóż wynosi: pszenicy 8 proc., żyta 17 procent, jęczmienia 12 procent i owsa 5 i pół procent. Przed wojną posiadała Ukraina wielkie ilości bydła. Przez kolektywizację zniszczono wielką ilość gospodarstw chłopskich i duże ilości wartościowego bydła. Straty w bydle są oceniane na conajmniej 50 proc. stanu, jednak w czasie ostatnich lat straty te zostały częściowo powetowane. Zgodnie ze statystyką z 1933 roku stan bydła wynosi: koni — 5,2 milionów, świń 8,4 milionów, rogacizny — 12 milionów, owiec — 9,2 milionów.

Trochę wiadomości o więźniach

Do naszej redakcji zgłosił się zwolniony z więzienia w Wilejce pow. p. Wł. K., który, będąc aresztowany podczas pierwszego pobytu bolszewików w Wilnie dn. 25 września 1939 r., podczas swej tułaczki po więzieniach sowieckich miał możność spotkania się z szeregiem znanych w Wilnie osób, z osobami tymi przebywał w jednej celi bądź w Wilnie, bądź w Białymstoku, bądź w Starej Wilejce.

Ze względu na to, że jego opowiadanie może zainteresować krewnych i znajomych tych osób z którymi się stykał nasz rozmówca, podajemy je poniżej w streszczeniu.

— Po mym zaaresztowaniu przebywałem w więzieniu na Łukiszkach do dnia 18 października, kiedy to nas przewieziono na dworzec kolejowy celem przetransportowania do Białegostoku. Był to długi łańcuch wagonów. M. in. razem ze mną w jednym wagonie jechali z Wilna: adw. Łuczywek, b. burm. miasta Staszys, Bochwic, inż. Dudo. Jament i inni.

W Białymstoku narazie ulokowano mię w celi, gdzie oprócz mnie znajdowało się zgórą 150 osób. Był to pobyt czasowy. Gdy zaczęto nas segregować, trafiłem do celi, przeznaczonej na 17 osób; było w niej jednak 32 więźniów. Warunki życia w więzieniu białostockiem były takie, że o Łukiszkach wspominaliśmy jak o sanatorium! Pierwszą okropnością była, jak wszędzie zresztą w więzieniach bolszewickich ciasnota nie do opisania, drugą — głód. Wydawano nam na osobę po 400 gr. chleba dziennie — i to było jedynym naszym pożywieniem. Przecież nie można nazwać jedzeniem ranną lurę, bez cukru, którą nazywano „kawą" i zupę, gdzie krupa krupę goniła i dogonić nie mogła. Tyle tylko, że coś gorącego, lecz nasycić nikogo to nie było w stanie. Puchliśmy z głodu. Dosłownie. Nadomiar chleb był zawsze niedopieczony, wilgotny, jak glina.

Po 3-ch tygodniach pobytu w Białymstoku przewieziono mię do Wilejki powiatowej, gdzie przebyłem około 1 i pół miesiąca, po czym, po uciążliwych badaniach, podczas których usiłowano wydobyć ze mnie zeznanie co do win niepopełnionych, około połowy grudnia wypuszczono mnie na wolność. Wtedy przez sowiecko-litewską granicę przedostałem się do Wilna".

Wśród znanych Wilnu osób nasz rozmówca spotkał w więzieniu w Białymstoku następujące:

B. prezydent m. Wilna, dr. W. Maleszewskiego. Przesiedział z nim we wspólnej celi około 3-ch tygodni. Dr. Maleszewski moralnie nie był złamany. Jednakże niewygody życia więziennego odbiły się na jego stanie fizycznym. Wychudł bardzo i w tym okresie, gdy przebywał razem z naszym rozmówcą, dręczył go kaszel.

B. sen. W. Abramowicz, który również siedział z naszym rozmówcą, był spokojny, zrównoważony. Skarżył się na chorobę serca. Schudł bardzo.

Białorusin, Antoni Łuckiewicz, z którym nasz rozmówca siedział we wspólnej celi jeden dzień tylko, był bardzo chory, mógł jednak poruszać się jeszcze o własnych siłach. Na drugi dzień zabrano go do szpitala.

Samojło, również Białorusin, chorował na żołądek. Zamęczany był częstymi badaniami. Siedząc w celi, ciągle pisał, gdyż enkawudziści żądali odeń obszernych referatów o ruchu białoruskim.

Adw. Bagiński fizycznie czuł się w Białymstoku dobrze. W Wilejce zachorował na serce i płuca. Również, jak Samojło, był często i długo badany. Nieraz dopiero po paru dniach wracał z badania, zmęczony niepomiernie i zasypiał snem kamiennym.

Podczas jednej z translokacji nasz informator spotkał się w kurytarzu więziennym z b. wice-prezydentem Wilna Grodzickim. Ten wyjątkowo dobrze się czuł fizycznie. Psychicznie również, nie był złamany, a nawet innym, upadłym na duchu dodawał otuchy.

Dr. Czeladzin zarówno fizycznie jak moralnie czuł się bardzo źle. Był bardzo osłabiony i chory.

Syn b. ministra, Krzysztof Zawadzki, psychicznie trzymał się dobrze. Miał opuchniętą twarz z powodu niedojadania. W Wilejce jednak poprawił się fizycznie.

Z Krestjanowym p. K. Wł. spotkał się tylko przelotnie w kurytarzu w Białymstoku.

W Wilejce siedział w jednej celi z b. prok. Zahorskim. W tejże celi siedział komunista Odyniec i przedstawiciel świata kryminalnego — Kuniewicz. Ci dwaj zatruwali życie Zahorskiemu. Fizycznie czuł się źle, psychicznie — dobrze.

(ax)

Po zamachu na Lavala

PARYŻ, 28 sierpnia. P. D. Zamach na byłego prezesa ministrów Pierre Laval i Marcel'a Deat jest jednogłośnie osądzony z oburzeniem przez prasę jako „nowa podłość komunistycznego terrorysty". W swoich komentarzach wyjaśniają dzienniki polityczne tło przestępstwa. „La France au Travail" nazywa zamach ten „podłym i głupim", co się zdarza zresztą wielu aktom terroru, finansowanym przez Londyn i Moskwę. „Przestępstwo, podpisane Londyn—Rzym" — tytułuje „Cri du Peuple" swoje komentarze, w których m. in. zaznacza, że „przestępstwo to ma znaczenie symboliczne". W tym samym czasie, kiedy Francja z honorami wojskowymi wchodzi do społeczności europejskiej, by walczyć za sprawę cywilzacji, Londyn i Moskwa uzbroiły ramię mordercy, by temu przeszkodzić. Francja musi odpowiedzieć na ten zamach jeszcze bardziej ścisłym złączeniem się koło marszałka Schare i koło tych wszystkich, którzy mieli odwagę oswobodzić kraj od wstrętnej tyranii, której chciały go poddać Londyn i Moskwa.

„Ocuvre" oświadcza, że poseł de Brinon zaledwie wczoraj wypowiedział słowa, które w tym wypadku wypowiedzieć należało. Cała Francja zgadza się z nim, że należy w jaknajszybszym tempie uczynić wszystko, by kraj uwolnić od terrorystów i morderców.

Manifestacje antyangielskie w Kairze

RZYM, 27.8. (PD). W uniwersytecie El-Azhar w Kairze, największej uczelni islamu na świecie, — jak donosi przez Ankarę agencja Stefani z Kairu — w związku z brytyjską napaścią na Iran, odbyły się manifestacje studenckie.

Jeden z egipskich studentów w swoim przemówieniu przypomniał, że żona następcy tronu irańskiego jest rodzoną siostrą królowej egipskiej oraz zaznaczył, że każdy Egipcjanin odczuwa przemoc, zastosowaną przeciwko Iranowi, jako skierowaną przeciw Egiptowi.

W czasie, gdy jeden ze studentów z Palestyny wspomniał o martyrologii Arabów w Palestynie, doszło do antyangielskiej demonstracji, którą kilku obecnych mułłów naprożno starało się uspokoić.

Wiadomość o manifestacjach studenckich przedostała się szybko do otaczających dzielnic. Przed bramami El-Azharu zebrały się tłumy mieszkańców, które przyłączyły się do demonstrujących studentów. Demonstranci udali się do żydowskiego kwartału El-Eneky, gdzie pochód został rozwiązany przez policję.

Ścigacze na wodach sowieckich

DNB, 28 sierpnia (P. K.). Z piskliwym, ostrym krzykiem lecą rybitwy nad skalistymi wysepkami fińskimi, w jasną noc, rozświetloną blaskiem wielkiego księżyca, wyzierającego z pomiędzy płynących strzępów obłoków.

Powoli wysuwają się nasze łodzie z chaosu wysp, ustawiają się w prostą linię i pędzą przez szare, lśniące w świetle księżycowym, fale tak, że piana bryzga wysoko po obu stronach dzioba. Mamy na wschodzie za soba liczne denerwujące dni, a nasz fiński oficer łącznikowy ma napewno rację, twierdząc, że obecnie kilkanaście łodzi niemieckich zupełnie panuje na wodach sowieckich pomimo istnienia okrzyczanej floty bolszewickiej. Kryła się ona w swych portach; nie widać łodzi podwodnych, którymi Sowiety chełpiły się przed światem, a obsada niemieckich ścigaczy, która w głębi serca nienawidzi nudnych, leniwych dni wypoczywania, była w obawie, że w najbliższym czasie nie będzie nic do roboty.

Tymczasem dziś, wkrótce po wieczornym rozkazie, nadeszła upragniona wiadomość: meldunek o pojawieniu się blisko wybrzeża silnie ubezpieczonej karawany statków sowieckich. Radość z mającego nastąpić ataku na tę karawanę osuła trochę jasna jak stal noc, w której jasno rysowały się kontury, północna biała noc, kiedy wszystko się widzi i nic się ukryć nie może.

Pomimo wszystko jednak: naprzód! Jak błyszczące srebrzyste delfiny mkniemy obok pól minowych w kierunku wyspy nieprzyjaciela. W szyku klinowym prześlizgujemy się przez usłany minami obszar. Nagle głos: „Czarny cień na linii księżyca". Wszyscy sztywnieją i szukają, przez pokład przewala się piana, chlustają bryzgi wody. — „Parostatek". — „Zdjąć przykrywki z rur!"

Wsystkie maszyny stają, jedynie obie, mające atakować, łodzie pomału suną naprzód w zbyt rozświetloną noc. — Czekać, czekać z zapartym oddechem! Potem wstrząsa powietrzem łoskot, fontanna tryska wysoko. Pierwsza torpeda upadła przed parostatkiem na ławicę piaskową. Nowy łoskot, tym razem zjawia się nad wodą czarny duży kłąb dymu, a kiedy wiatr go rozpędził — parostatek leży nachylony nad wodą i tonie.

Także na wyspie zaczyna huczeć i grzmieć. Widać błyski. Pociski artylerii sowieckiej rozrywają powierzchnię wody; zbliża się poranek, poranek płonący nie dającą się opisać grą kolorów, za nami robi się coraz to większy ruch. Znowu płyniemy przez pola minowe, robimy zwrot, wyspa znowu jest blisko. I nagle, w świetle poranka, mamy przed sobą całą sowiecką karawanę, dziwaczną zbieraninę statków wojennych i handlowych, doków pływających wind, łamaczy lodów, łodzi najprzeróżniejszego rodzaju, wymowny dowód bolszewickiej ucieczki ze wschodniobałtyckich portów. Ze względu na poranek jest już zapóźno, by rozpocząć skuteczny atak z odpowiedniej odległości, tym bardziej, że przed nami i za nami, jak możemy stwierdzić, znajdują się nieprzyjacielskie kontrtorpedowce. Wypuszczamy kilka torped na największe statki, nie mogąc stwierdzić z jakim wynikiem, rozpraszamy karawanę i wracamy do swojej bazy.

Korespondent Wojenny

Herbert Wendt.

Nie mogą podołać

(PD.) NOWY JORK, 29 sierpnia. Jak donosi z Londynu „Associated Press" w poinformowanych kołach angielskich oświadczono, że angielska i amerykańska wytwórczość wojenna w swym dotychczasowym stanie nie jest w możności podołać wymaganiom chwili w obecnej wojnie. Objawy braków wystąpiły w ostrej formie szczególnie wskutek sowieckich strat w zakresie surowców i ciężkiego przemysłu.

Związek Sowiecki, jak również Czunking — Chiny i inne kraje wymagają wielkiej ilości sprzętu wojennego. Oba te kraje mają największe potrzeby, ale mają także wymagania Indie Holenderskie i państwa malajskie.

Rozpaczliwe próby

powstrzymania pochodu wojsk niemieckich

(PD.) BERLIN. Jak donoszą ze strony wojskowej, walki na przestrzeni pomiędzy Narwą i Ługą podczas ostatniej nocy były nadzwyczaj pomyślne. Niemieckie oddziały osiągnęły swój cel na wszystkich punktach. Na tym odcinku frontu wzięto 5.000 jeńców oraz zdobyto lub zniszczono 23 czołgi sowieckie, 45 dział różnego kalibru, wielką ilość karabinów maszynowych i miotaczy min, działa piechoty i broń ręczną.

Linia kolejowa Moskwa - Petersburg, broniona zaciekle przez bolszewików została przekroczona w wielu miejscach. Bolszewicy ściągnęli wielkie jednostki z resztek swego lotnictwa na odcinek północny wschodniego frontu, aby przeciwdziałać niepowstrzymanemu posuwaniu się niemieckich oddziałów wojskowych. Wszystkie próby, aby powstrzymać niemieckie oddziały załamały się.

Na Ukrainie próbowali bolszewicy dnia 28-go sierpnia ponownie przeprawić się w kilku miejscach na zachodni brzeg Dniepru na południe od Kijowa. Niemiecka artyleria rozbiła te próby już podczas przygotowań na wschodnim brzegu. Bolszewicy doznali ciężkich, krwawych strat.

Pod Zaporożem niemiecka artyleria zniszczyła wczoraj większy statek rzeczny, na którym bolszewicy usiłowali przetransportować ładunek bomb w górę rzeki. Statek wyleciał w powietrze.

Nowy rozkaz Timoszenki

(PD.) BERLIN, 30 sierpnia. Jak ze strony wojskowej donoszą, z dziennego rozkazu generała Timoszenki, zdobytego w dniu 28 sierpnia na środkowym froncie, wynika, że w przyszłości będą rozstrzeliwani wszyscy oficerowie, którzy będą kierować zażalenia z powodu braku wyżywienia i broni. Również będą postawieni przed sąd wojenny wszyscy oficerowie, którym będzie uczyniony zarzut dopuszczenia do dezorganizacji i nastroju paniki.

Nalot bombowców niemieckich na linię Zaporoże—Pawłograd

BERLIN, (PD). Samoloty niemieckie dokonały bardzo skutecznych nalotów na linię kolejową Zaporoże — Pawłograd i przerwały na niej w wielu miejscach wszelką komunikację. Dworzec kolejowy w Sławgorodzie płonął kilka godzin.

Pięć pociągów ciężko uszkodzonych pociskami utknęło na linii kolejowej.

———ooo———

Pościg trwa

(PD.) BERLIN. W czasie pościgu rozgromionych pod Homlem bolszewików, jak dowiaduje się DNB., w dniu 27 sierpnia osiągnięto wielkie sukcesy. Dwie niemieckie dywizje pościgowe wdarły się głęboko w bolszewickie pozycje i kolumny, zdobywając 2200 jeńców i 15 dział wszelkiego kalibru.

W bitwie pod Wielkimi Łukami całkowicie zniszczono 22 armię sowiecką. Liczba jeńców, podana w nadzwyczajnym komunikacie z 27 sierpnia, wzrosła w tym czasie do 34.050, zaś liczba zniszczonych i zdobytych dział do 452. W bitwie pod Wielkimi Łukami zdobyto ponadto wielkie ilości sowieckiego sprzętu wojennego, w tym 333 ciężkich miotaczy granatów i 19 sowieckich czołgów.

W dolnym biegu Dniepru w dniu 27 sierpnia bolszewicy wprowadzili do walki kilka małych statków w celu ostrzeliwania niemieckich pozycji na prawym brzegu rzeki. Jednak dobrze kierowany ogień niemieckiej artylerii wzniecił pożar na jednym statku pancernym i jednym statku holowniczym, zanim statki dokonały swego zadania. Inne zaś statki natychmiast zawróciły. Ciężko trafiony holownik pędził bez steru w dół Dniepru, jak płonąca pochodnia.

W Rejonie Rewla w dniu 27 sierpnia niemiecka artyleria skutecznie ostrzelała okręty w porcie Rewel. Jeden sow. parowiec handlowy, usiłujący wypłynąć z portu, zatonął wskutek celnego trafienia.

Uszkodzenie dwóch krążowników sowieckich na morzu Czarnym

BERLIN, (PD). Niemieckie samoloty bojowe wyśledziły 27.8 na morzu Czarnym na południe od Oczakowa dwa bolszewickie krążowniki pomocnicze. Maszyny niemieckie zaatakowały sowieckie okręty wojenne z lotu nurkowego i kilkakrotnie trafiły je celnie pociskami. W momencie, gdy lotnicy niemieccy skierowali się w drogę powrotną, obydwa krążowniki pomocnicze, ciężko uszkodzone i pozbawione zdolności manewrowania, zaprzestały ognia.

Straty oddziałów sowieckich na wschód od Dniepropietrowska

BERLIN, (PD). Pościg i bombardowanie oddziałów sowieckich w rejonie na wschód od Dniepropietrowska trwało we środę bez przerwy. Celnie zrzucone bomby i broń pokładowa samolotów spowodowały w skupionych kolumnach bolszewickich nadzwyczaj wielkie i krwawe straty. Straty wmateriale wojennym Sowietów są również ciężkie.

BERLIN, 29.8. (PD). Do gwałtownych walk o Odessę próbowały wczoraj wmieszać się także grupy sowieckich sił powietrznych. Rumuńskie samoloty myśliwskie zatrzymały bolszewickie bombowce i samoloty myśliwskie i rzuciły się za nimi w pościg.

W krótkich, lecz gwałtownych walkach powietrznych strącili rumuńscy lotnicy trzy sowieckie bombowce i 22 samoloty myśliwskie. Zginęły tylko 4 samoloty rumuńskie.

Nowy rząd w Serbii

BELGRAD, 29 sierpnia (PD). Dowódca wojskowy w Serbii na prośbę Komisarza ministerialnego Aczimowicza powierzył utworzenie rządu serbskiego generałowi Nediczowi, który misję tę przyjął oraz zaproponował dowódcy w Serbii następujący skład gabinetu: premier generał pułkownik Milan Nedicz, minister spraw wewnętrznych Milan Aczimowicz, minister spraw zagranicznych Inż. Ognien Kuzmanowicz, minister komunikacji Josif Kowcicz, minister poczt i telegrafów Josif Kowcicz, minister pracy Fanta Draskicz, minister bez portfelu Monszilo Jankowicz, minister finansów dr. Liubisa Nikioz, minister sprawiedliwości dr. Cedomir Marianowicz, minister gospodarki rolnej oraz wyżywienia dr. Milosz Radosawljewicz, minister gospodarki Michajlo Oljszan, minister wyznań dr. Milosz Trivunac, minister polityki socjalnej oraz zdrowotności dr. Jovan Mijuskowicz.

Dowódca skład powyższy zatwierdził i dziś wieczorem w wielkiej sali parlamentu uroczyście wręczył pismo nominacyjne generałowi Nediczowi.

W tejże sali członkowie rządu zostali przedstawieni dowódcy.

Podziw studentów z Cambridge

HELSINKI, 29 sierpnia. (PD). Według moskiewskiego radia, studenci z Cambridge skierowali odezwę do studentów w Moskwie i wyrazili swój podziw dla bolszewików.

15-letni żołnierze sowieccy

(PD.) BERLIN, 30 sierpnia. Jak się DNB dowiaduje ze strony wojskowej, w czasie walk nad rzeką Ługą wzięło do niewoli wielkie ilości bolszewickich żołnierzy. Wydało się, że są to chłopcy w wieku lat około 15 i 16 z Petersburga i okolicy, których bolszewicy ubrali w mundury przed kilku miesiącami. Wyszkolenie wojskowe tych młodych ludzi trwało krótko i posiadało liczne braki. Byli oni zadowoleni z tego, że dostali się do niewoli i zeznali, że nie podobało się im w ich pułku strzelców.

A PROPOS

BABCIA KATIA.

Przyjechała babcia Katia
Raz do Moskwy
z Śmierdzielina.
I zaczęła miasto zwiedzać:
Od grobowca Lenina.
— Gdy spojrzała na sarkofag
To się palcem w czoło stukła
Chichotała i orzekła:
Nie mnie bujać — to jest
kukła!

K.

ś. p.

Józef Trzebiński

Profesor USB

zmarł w Wilnie w dniu 31 sierpnia 1941 roku, w wieku lat 74.

Nabożeństwo żałobne za Jego duszę odbędzie się w kościele św. Jana we wtorek, 2 września r. b. o godz. 10 rano Po nabożeństwie nastąpi wyprowadzenie zwłok na cmentarz Rossa, o czym zawiadamiają pogrążeni w głębokim smutku

żona, dzieci i wnuki.

603

ś. p.

Józef Trzebiński

Profesor botaniki, b. Dziekan Wydziału Matematyczno-Przyrodn. USB

zmarł w dniu 31 sierpnia r. b.

Nabożeństwo żałobne odbędzie się w kościele św. Jana we wtorek 2 września r. b. o godz. 10 rano, po czym nastąpi wyprowadzenie zwłok na cmentarz Rossa.

Koledzy i przyjaciele.

602

Nabożeństwo żałobne za spokój duszy

ś. † p. **ALFONSA SUCHOCKIEGO**

b. pracownika wileńskiej elektrowni miejskiej

odbędzie się we środę 3 września 1941 r. o godz. 9 rano w kościele Ojców Franciszkanów w Wilnie ul. Trakų (Trocka). Na które zaprasza krewnych, przyjaciół i znajomych

żona i dzieci

612

Anordnung Nr 4 des Gebietskommissars der Stadt Wilna

Anmeldepflicht des juedischen Vermoegens

1. Das gesamte Vermoegen der juedischen Bevoelkerung ist bis 8. 9. 1941 anzumelden.

2. Zur Anmeldung verpflichtet ist jeder, der juedisches Vermoegen in Besitz oder Gewahrsam hat, und jeder, der ohne Eigentuemer, Besitzer oder Gewahrsamsinhaber zu sein rechtlich oder tatsaechlich ueber juedisches Vermoegen verfuegt oder verfuegen kann.

3. Die Anmeldepflicht trifft danach nicht nur den juedischen Rechtsinhaber, sondern z. B. auch jeden, der juedisches Vermoegen verwaltet, zur Aufbewahrung uebernommen oder auf andere Weise erlangt hat.

4. Die Anmeldung des Vermoegens hat auf einen Vordruck zu geschehen, welcher bei dem zustaendigen Polizeirevier ausgegeben wird und nach erfolgter Eintragung des Vermoegens dort wieder abzugeben ist.

5. Wer wissentlich juedisches Vermoegen verschleiert, verschiebt oder nicht zur Anmeldung bringt, hat die schaerfsten Strafen zu erwarten.

6. Fuer die termingemaesse und vollstaendige Erfassung des juedischen Vermoegens sind mir die Chef's der einzelnen Polizeireviere persoenlich verantwortlich.

gez. HINGST
Der Gebietskommissar
der Stadt Wilna

Wilna, den 1. September 1941.

Zarządzenie Nr 4 Komisarza Okręgowego m. Wilna

Obowiązek rejestracji mienia żydowskiego

1. Cały majątek ludności żydowskiej winien być zarejestrowany do dnia 8 września 1941 r.

2. Do dokonania rejestracji obowiązani są wszyscy, którzy prawnie lub faktycznie rozporządzają lub mogą rozporządzać majątkiem żydowskim, pozostawionym bez właściciela, posiadacza lub opiekuna.

3. To też do rejestracji majątku obowiązani są nie tylko właściciele żydzi, lecz także i ci, którzy np. rozporządzają majątkiem, wzięli go na przechowanie, czy też nabyli w inny sposób.

4. Majątek rejestrować należy na blankiecie, który otrzymać można w Komisariatach policji. Po dokonaniu wpisu majątku, blankiety zwrócić należy do tych samych Komisariatów.

5. Kto świadomie ukrywa majątek żydowski, spekuluje nim lub unika rejestracji, podlega najsurowszej karze.

6. Za terminowe i całkowite przeprowadzenie rejestracji majątku żydowskiego naczelnicy poszczególnych Komisariatów policji są wobec mnie osobiście odpowiedzialni.

(—) HINGST
Komisarz Okręgu Miasta Wilna

Wilno, 1 września 1941 r.

Inowacje w kartach żywnościowych

Jak będą sprzedawane artykuły żywnościowe

Na wrzesień karty żywnościowe zostały wydrukowane na okres 28 dni. Posiadają one następującą ilość odcinków: na chleb—14; na kasze — 4; na mąkę — 4; na cukier — 4; na mięso — 4; na tłuszcz — 4; zapałki, kawę — herbatę, sól, denaturat — po 1 odcinku.

Artykuły żywnościowe na podstawie tych odcinków będą sprzedawane w sposób następujący: chleb będzie sprzedawany na odcinki 2, 5, 9 i 14 po 650 grm. na osobę; na pozostałe odcinki po 500 grm. na osobę. Masło będzie sprzedawane na odcinek nr. 1 karty A odrazu w porcji dwutygodniowej, t. j. na okres od 1 do 14 września. Inne artykuły będą sprzedawane raz tygodniowo w ustalonych porcjach. Natomiast zapałki, kawa — herbata, sól i denaturat będą sprzedawane raz miesięcznie w ustalonej normie. W pierwszej połowie września mięso i tłuszcz będą sprzedawały sklepy „Maistasa", masło zaś będzie sprzedawane w sklepach „Pienocentrasu" i „Maistasa". Przy każdym z tych sklepów będą wywieszane ogłoszenia, podające spis ulic, mieszkańcy których w danym dniu będą mogli zaopatrzyć się w przynależne artykuły.

W sprawie metrykacji dzieci

Częste są wypadki przynoszenia do Urzędu Metrykacji Cywilnej niemowląt, wobec czego wyjaśniamy, że dla otrzymania metryki dziecka obecność jego przy otrzymaniu metryki nie jest konieczna. (t)

CHCESZ MÓWIĆ PO NIEMIECKU?

Konieczność szybkiego i łatwego opanowania języka niemieckiego w granicach codziennej potrzeby była celem ułożenia najnowszego samouczka polsko-niemieckiego. Ukazał się on w wydaniu M. Święcickiego w Wilnie. Samouczek ten w formie przystępnej podaje wskazówki wymowy niemieckiej, ćwiczenia w czytaniu i mówieniu oraz elementarne szczegóły z dziedziny gramatyki. Dobór słów i tematów niezbędnych w życiu potocznym, oraz łatwa do przyswojenia forma, w jakiej zostały podane, pozwala każdemu szybko i bez trudu zapoznać się praktycznie z językiem niemieckim. Zeszyt I-szy samouczka w cenie 3 rubli znajduje się na razie w sprzedaży u kolporterów ulicznych, oraz w administracji „Gońca Codziennego" przy ul. Gedimino (b. Mickiewicza) 11-a, 1-sze piętro.

Wiadomości z dnia

2 sierpnia | WTOREK | Stefana Króla

— W SPRAWIE POZWOLEŃ NA KUPNO TOWARÓW PRZEMYSŁOWYCH. Jak się dowiadujemy, Urząd p. Komisarza Okręgu Wilno nie udziela nikomu żadnych pozwoleń na kupno towarów przemysłowych. Zwracanie się w sprawie powyższej do wym. urzędu jest bezcelowe. (t)

— PODATKI PAŃSTWOWE W II-gim PÓŁROCZU. Obecnie należy opłacać podatki państwowe od gruntów i nieruchomości za II-gie półrocze r. b. Termin płatności upływa 30 października. Ze względu na zaszłe zmiany są w opracowaniu nowe normy podatkowe, lecz na razie obowiązuje płatników wymiar stosowany w b. LSRR. (s)

—REJESTRACJA WOLNYCH ZAWODÓW. Osoby uprawiające wolne zawody winne się zarejestrować w Inspektoracie Podatkowym przy ul. Vingru (Wingry) Nr. 6, oraz tamże złożyć zeznania o swych dochodach, w celu wymiaru podatku. Przedstawiciele wolnych zawodów zamieszkujący na prowincji rejestrują się i składają zeznania w gminnych inspektoratach podatkowych. (c)

— ŚWIADECTWA PRZEMYSŁOWE. Istniejące i powstające przedsiębiorstwa przemysłowe i handlowe winny zaopatrzyć się w odnośne świadectwa przemysłowe w Inspektoracie Podatkowym ul. Vingru (Wingry) Nr. 6. Uzyskanie w magistracie zezwolenia nie wystarcza do samodzielnego prowadzenia przedsiębiorstwa. Organy samorządowe chętnie popierają w warunkach obecnych przejawy inicjatywy prywatnej i stosują szerokie ustępstwa. (s)

— WZNOWIENIE CZYNNOŚCI KASY CHORYCH. Zlikwidowana za czasów bolszewickich Kasa Chorych z dn. 1 września b. r. wznowiła swą działalność. Lokal Kasy Chorych mieści się przy ul. Gedimino (b. Mickiewicza) 27, gdzie się już rozpoczęła rejestracja pracowników. Potrzebne druki i ankiety można otrzymać w pokoju Nr. 228 na II piętrze. (s)

— WIELKA KRADZIEŻ NA ZWIERZYŃCU. Ubiegłej nocy niewykryci sprawcy, po wyłamaniu drzwi wejściowych, dostali się do piwnic wielkiej kamienicy przy ulicy Vytauto (Witoldowej) Nr. 22, które doszczętnie ograbili ze znajdujących się tam przedmiotów.

Łupem złodziei oprócz zapasów żywności, padła także wielka ilość rzeczy, jak bielizna, ubrania i t. p., należące do licznych mieszkańców tego domu. (t)

— TRZEBA NAUCZYĆ SIĘ CHODZIĆ PO ULICACH. Wobec wzmożonego ruchu pojazdów motorowych na ulicach Wilna stała się niezmiernie rażąca skłonność mieszkańców Wilna do nieprzestrzegania przepisów o ruchu ulicznym. Policja obecnie otrzymała polecenie pouczania nieumiejących chodzić, a w przyszłości będzie stosowała kary.

Początek roku szkolnego

Jak się dowiadujemy, nauka w szkołach powszechnych rozpoczyna się w roku szkolnym 1941/42 z dniem 15 września. Praca pierwszych oddziałów rozpoczyna się już w dniu 1 września.

RADIO

WTOREK, 2 września

6.00 — Chorał, sygnał czasu. 6.05 — Koncert poranny. 7.00—Wiadomości w jęz. niemieckim. 7.15 — c. d. koncertu porannego 9.15—Wiadomości w jęz. litewskim. 10.30 — II Koncert poranny. 11.15 — Wiadomości w jęz. białoruskim. 11.30 Muzyka południowa. 12.00—Sygnał czasu. 12.05— Antrakt muzyczny. 12.15— Komunikaty dla rolników (w jęz. pol. i lit.). 12.30—Wiadomości w jęz. niemieckim 12.45 — Koncert. 13.00— Wiad. wileńskie w jęz. lit. 13.15 — Wiadomości w jęz. polskim. 13.30 — Koncert obiadowy. 14.00 — Wiadomości w jęz. niemieckim. 15.00 Dyktowanie wiadomości w jęz. niemieckim. 15.30 — Wiadomości w jęz. białoruskim. 16.00 —Koncert popularny. 17.00 — Wiadomości w języku niemieckim. 17.15 — Wiadomości w jęz. litewskim. 17.30— Wiadomości w języku polskim. 17.45— Wiolonczeliści hiszpańscy. 18.00 — Reportaż w jęz. litewskim. 18.15— Koncert wokalny Mozarta w wyk. T. Kotlarewskiej. 18.30 — Muzyka baletowa. 19.00 — Komunikat z frontu w języku niemieckim. 19.30 — Komentarze do komunikatu niemieckich sił zbrojnych w jęz. niemieckim. 19.40 — Przegląd radiowy i gazetka polityczna w jęz. niemieckim. 20.15 — Wiadomości w jęz. lit. 20.30— Koncert orkiestry symfonicznej rozgłośni. 21.15 — Wiadomości w jęz. polskim 21.30 —Koncert reklamowy. 21.45— Śpiewa Beniamino Gigli (z płyt). 22.00 — Wiadomości w jęz. niemieckim. 22.15—Muzyka taneczna. 23.00— Zakończenie programu.

Żydom nie wolno opuszczać mieszkań

od godz. 15-ej do godz. 10-j

Wobec kilku wypadków zajść, Komisarz Okręgowy miasta Wilna wydał zakaz, z natychmiastową mocą obowiązującą, opuszczania wszystkim żydom obojga płci swoich mieszkań w czasie od godziny 15 po poł. od godz. 10 przed poł. Wyjątek stanowią jedynie ci żydzi i żydówki, którzy wyraźnie wyznaczeni zostali do wykonywania pracy.

Nowa taryfa pocztowa

Zasięg działalności poczt

Od dnia 1 września b. r. obowiązuje nawa taryfa pocztowa, według której opłata za przesłanie pocztówki wynosi fen. 7 (rb. 0,70); list zwykły do 20 gr. — 12 fen. (rb. 1,20); list od 20 do 250 gr. — 24 fen. (rb. 2.40), w korespondencji zarówno miejscowej, jak i zamiejscowej.

Zasięg działalności ruchu pocztowego obejmuje następujące miejscowości: Kowno, Kiejdany, Mariampol, Szawle, Uciany, Wiłkomierz, Wyłkowyszki i Poniewież. W najbliższym czasie przewiduje się wprowadzenie obrotu przesyłek pocztowych oraz przekazów pieniężnych. (s)

SPORT

Reprezentacja Wilna — „Vytis" 9:1 (1:1)

W niedzielę dn. 31. VIII. b. r. na boisku VSA (b. Pióromont) odbył się towarzyski mecz piłkarski między reprezentacją Wilna a klubem kolejowym „Vytis".

Zasłużone i zdecydowane zwycięstwo odniosła drużyna reprezentacyjna 9:1 (1:1).

Na początku spotkania obie drużyny starają się uzyskać prowadzenie. Po wyrównanej grze pierwszą bramkę i prowadzenie zdobywa gracz reprezentacji Iwaszkiewicz. Wyrównującą bramkę uzyskał Bartoszewicz, wykorzystując błąd bramkarza reprezentacji. Do końca połowy gra toczyła się przy lekkiej przewadze reprezentacji.

Na początku drugiej połowy Saunoris nie umie wykorzystać rzutu karnego na bramkę kolejarzy. W kilka minut po tym reprezentanci zdobywają panowanie na boisku. Szybkostrzelny atak zasypał gradem strzałów bramkę broniącego się przeciwnika. Wynikiem tego było zdobycie dwóch bramek przez Iwaszkiewicza i jednej w zamieszaniu podbramkowym przez Naczulskiego.

Po straceniu czterech bramek gracze „Vytisu" załamali się zupełnie, co skutecznie wykorzystał Saunoris, zdobywając następnych pięć bramek.

Spotkanie sędziował bardzo słabo p. Tauksza.

Widzów około 500. (L. Cz.)

KINA

Kino „CASINO", Didžioji — (Wielka) 47.

Rewelacyjny film! Pierwszy raz w Wilnie!

Fałszerz monet

Nadprogram: **Najświeższy tygodnik aktualności, Walki na Wschodnim Froncie.**

Początek seansów o godz. 16-ej i 18.30.

Kino „ADRIA", Didžioji g. (Wielka) Nr. 36

Dziś **Zwycięstwo na Zachodzie**

ZAJĘCIE BELGII, FLANDRII i FRANCJI.

Nadprogram: **Przegląd najnowsz. wydarzeń z frontu**

Początek seansów o godz. 16-ej i 18.45.

Kino „MUZA" Naugarduko (Nowogródzka) 8

Rewelacyjny, arcywesoły film p. t.

NOCE MAJOWE

W rol. tyt.: Maria Rek i Wiktor Sztall

Nadprogr.: **Front Wschodni.** Zwycięski pochód Armii Niemieckiej

Poczatek seansów o godz. 15, 17 i 19.15. Kasa czynna od g. 14-e.

Kino „KOLEJOWE" ul. Geležinkelio (Kolejowa) 14

Dziś **Marsz na Polskę**

Dodatek Aktualności: **Walki na froncie Wschodnim**

Początek o godz. 15, 17 i 19.

„GERMANISTIK-INSTITUT", ul. Didžioji (Wielka) 2/1

Nauka języka niemieckiego od godz. 8 rano nieprzerwanie do godz. 21-ej — fachowo, gruntownie, szybko, najtaniej. Konwersacje, gazety, korespondencja urzędowa i bankowa

Likwidator spraw Stroikontory № 16 podaje do wiadomości, że wszelkie pretensje należy zgłaszać najpóźniej do dnia 10 września 1941 roku w godz. 9—12 w-g adresu: ul. Radvilaitės (d. Królewska) 5—23.

Po tym terminie żadne pretensje nie będą przyjmowane. Likwidator.

Handel i Przemysł

Radjowe i elektryczna naprawy. Badanie emisji lamp. Naprawa grzejników, żelazek, **głośników kryształkowych.** Specjalność Aparaty Radjowe. Auszros Vartu g (Ostrobramska) 20. Wiktor Jaśminas —a

AKUSZERKI

Maria Laknerowa przyjmuje od 9 rano do 7 w. J. Jasinskio (Jasińskiego) 7—5

W. Śmiałowska Pilies g. (Zamkowa) 26—6

LEKARZE

Dr. **Janina Jurczenkowa** choroby skórne, weneryczne, kobiece. Wilno, Jogailos g-ve (Jagiellońska) 16—6. Przyjmuje od g. 17—19.

Dr. **Zygmunt Kudrewicz** Spec.: weneryczne, skórne, syfilis i moczopłciowe, Wilno, Pilies (Zamkowa) 15. Przyjmuje: od 7—13 i od 15—20

Dr. med. **K. ŁUKIEWICZ** Choroby Skórne i weneryczne Vilniaus (Wileńska) 28 m. 3, przyjmuje od 1—2 i od 6—8.

Dr. med. **Gustaw Markiewicz** Choroby skórne i weneryczne Gedimino (d. Mickiewicza) 1—14 Przyjmuje od 13 do 20,

Nauka i wychowanie

Privatschule für Deutschen Unterricht. Nauka niemieckiego po 8 rb. miesięcznie. Gedimino (b. Mickiewicza) 4 —a

RÓŻNE

Błagam dobrych ludzi o wiadro, miednicę i imbryk lub inne sprzęty gospodarskie, gdyż wszystko mi się spaliło w czasie wojny i nie mam w czym ugotować jedzenia dziecku. Oferty do administracji „Gońca" dla „pogorzelca, liudijimas № 11-774". g

Biuro podań do władz niemieckich Stephana-Arthura Mauera. Jurgio (d. Świętojerska) 4—5 604

Kapelusze damskie, mufki — przeróbki i obstalunki. Firma „Krystyna" Sv. Jono (Św. Jańska) 1. —a

Młody, samotny pozna pannę nie dzisiejszych zasad. Cel matrymonialny. Oferty do adm. „Gońca" dla „J. P.". 605

Poznam inteligentną Panią, która by chciała zająć się małym gospodarstwem na wsi u samotnego. Pożądany jest kapitał 5000 rubli, ewent. dopomogę w małym gospodarstwie. Zgłoszenia do administr. „Gońca" pod „B. W.". 613

Podania (tłumaczenia do władz w językach niemieckim i litewskim). Vilniaus g. (Wileńska) 25—5 (wejście z frontu). 533

Podania i tłumaczenia do władz w językach niemieckim i litewskim. Odminiu (Garbarska) 1—26, róg Mickiewicza. 86

LOKALE

Do wynajęcia mieszkanie 4-pokojowe z werandą i ogrodem na Antokolu. Informacje: Moniuszkos (Moniuszki) 46—4. 597

2 lub 1 pokoje z wygodami bez mebli dla samotnego do wynajęcia. Uosto (Portowa) 12—1. 598

Potrzebne 2-pokojowe mieszkanie z wygodami w centrum miasta. Pośrednictwo wynagrodzę. Oferty do administracji „Gońca" dla „W" —g

Kupno i Sprzedaż

Kupię steperską maszynę—słupek do butów. Zgłoszenia kierować: Dzidzioji g. (Wielka) 44 A. Brewński. 596

Kupię pianino marki tylko zagranicznej w możliwie najlepszym stanie. Wilno Basanavičiaus g. (W. Pohulanka) 27-a m 1. 600

Kupię nożną lub ręczną damską maszynę do szycia. Oferty do adm. „Gońca" pod „Wieś" 606

Przenośny kaflowy piec pokojowy kupimy. Zgłoszenia do admin. „Gońca", g. 12—13. —g

Pomniki różne z likwidacji — wyprzedaję. Ceny zniżone. Witold Bikner, Rasų (Rossa) 14 535

Rowerowe części wymienne — nowe lub mało używane, klej i łatki kupię. Poniedziałek, godz. 15—16. Trenlotos (Stara) 41—1. —g

Samouczek „1000 słów po niemiecku" w dobrym stanie wydawnictwa Trzaski kupię natychmiast. Zgłoszenia do administracji „Gońca" pod „Samouczek". —g

Wymienię damski rower na płaszcz zimowy dobry. Kalinausko g. (M. Pohulanka) 7 m 11, 609

PRACA

Potrzebna służąca (umiejętność gotowania niekonieczna). 9 km od Wilna Zgłoszenia do adm. „Gońca" pod „P" 611

Potrzebna panienka do pracy na wieś, niedaleko Wilna. Zgłaszać się Pilies g. (Zamkowa) 8 dr. Anaforowiczowa 595

Uwaga szoferzy! 2000 rubli zapłacimy za przywiezienie kilku walizek z ubraniem z Białegostoku — Wołkowyska. Pozwolenia posiadamy. Oferty do adm. pod „okazja" 608

Adres Redakcji i Administracji: Wilno ul. Gedymina 11-a 1 piętro). Godziny przyjęć w sprawach redakcyjnych od 10—15. Redaktor przyjmuje od 12 — 14. Administracja czynna od 9 — 17 (oprócz niedziel i świąt)
Ceny ogłoszeń: Wiersz milimetrowy 1 szpalt. na 4 str. — 1 rb. Drobne do 10 słów — 5 rb., następne słowo — 50 kop. Stronica ma 8 szpalt. Redakcja rękopisów niezamówionych nie zwraca. Administracja nie uwzględnia zastrzeżeń co do rozmieszczenia i terminu ogłoszeń.

Państwowa Drukarnia Nr. 1 Wilno. Wydawca — redaktor: Czesław Ancerewicz.